

Đèn Càn Giò

Bình-nguyên Lộc

Tặng Huỳnh Bửu Nga

Hôm nay Sơn buồn lắm. Trên đèn có tất cả sáu người giúp việc mà hết năm đã vào bờ rồi. Anh chàng yêu hệt, nghe cô đơn từ mấy tháng nay, và bây giờ thì thấy mình thật cô độc một trăm phần trăm, giữa cảnh trời nước bao la này.

Đèn Càn Giò cất trên một cồn cát ngầm, gần giữa sông, trệch vào hữu ngạn một chút, Nhà đèn hình bát giác, rộng bằng hai căn nhà phố, nằm chính chông trên những cặng sắt mảnh mai, xa trông giống như một lồng bồ câu. Trên nóc nhà là ngọn đèn sông, nhỏ hơn hải đăng nhiều, nhưng cùng một công dụng với đèn rọi biển. Sáu người giúp việc trên đó có phận sự lau đèn, vô dầu và canh gác về đêm sao cho đèn cháy đều mãi mãi để giúp tàu bè qua lại khỏi rớt lên cồn cát.

Hôm nay ông xếp đèn có việc nhà cần kíp nên phải vào bờ, một người đi chợ, một người đi nhà thương, hai người nữa lại phải chèo ghe đưa tất cả những người đó. Thành ra Sơn phải ở lại có một mình. Theo phép thì họ không được vắng mặt cả đám như vậy, nhưng đây là trường hợp đặc biệt, và cũng đang ban ngày, không có công việc gì. Miễn là chiều tối họ về thì thôi.

Sáng sớm, mặt trời đỏ bạc xuống nước, chim bay cũng nhiều, ghe thuyền qua lại cũng bộn, thế mà Sơn thấy cảnh hiu quạnh lạ kỳ.

Người con trai này đã yêu mà không được yêu lại nên chàng thất tình, nhìn thấy cái gì cũng đen, cũng xám cả. Lúc mới bị hắt hủi, chàng định tự tử, nhưng không dám. Chàng lại định đi tu, nhưng ngại phải ăn chay. Rồi cuộc chàng xin một chân phu lau đèn ở đây. Nguyên một người cậu bà con xa của chàng làm xếp đèn từ lâu rồi, từ thời Pháp thuộc lận. Chàng bỗng nhớ sực lại người đó trong một hôm bí lối, và nghĩ cây đèn Càn Giò có thể là nơi ẩn náu tốt để mà quên. Lương bổng, chàng không cần vì chàng là con nhà khá giả, sắp vào thơ ký ngạch nhà nước kia mà.

Bên tả ngạn, từ trong bờ một hàng cột đá chạy dài tới cửa sông, rung rinh dưới sức xô đẩy của sóng mạnh, ghe thuyền qua một cái lạch tương đối hẹp giữa nhà đèn và cây trụ đá bìa, để mà qua lại. Thành ra người trên ghe nói gì, Sơn nghe rõ mồn một.

Họ nói thì ít mà hát điệu chèo ghe thì nhiều. Hát rằng:

*Đèn treo cột đá, nước chảy đèn rung,
Anh thương em tha thiết vô cùng.
Biết ba mới má có bằng lòng hay chẳng ?*

Nghe hát, Sơn cứ muốn mình được như anh trai trong câu hát đó. Nếu chỉ có ba với má là chướng ngại vật thôi thì chàng đỡ khổ biết bao ! Bất quá là hái đũa cùng trốn đi một lúc, rồi trở về xin tha thứ. Đàng này trong trường hợp của chàng, chính nàng lại không bằng lòng, thế mới chết cho.

Lại hát rằng:

*Đèn Cần Giò đêm đêm sáng tỏ,
Ghe lớn ghe nhỏ nhìn thấy rõ mà vào,
Biết ai lòng dạ thanh cao
Để cho phận gái má đào gọi thân ?*

Eo ơi, Sơn than thầm, con gái bán khoán như vậy là chánh đáng. Nhưng lòng chàng không bùng sáng được mỗi đêm như cây đèn Cần Giò để cho con gái nó thấy thanh cao mà chọn, nên chi Lệ nó đã chọn người khác cho chàng phải đau.

Chàng yêu Lệ và cũng được Lệ có cảm tình trở lại. Nhưng Nam, một người con trai khác, có bề ngoài hào hiệp hơn, lại đến và xáo trộn cả dự tính sắp thành công của chàng.

Lệ do dự rất lâu giữa hai người và rốt cuộc đính hôn với Nam.

Trốn trong sự bạo lực, Sơn nguôi được đôi phần rầu. Nhưng cảnh ở đây lại gọi tình, thành ra vết thương cứ "làm miệng" trở lại mãi. Nhứt là trong vòng tuần này, là tuần nghỉ hè Phục Sinh. Tàu đò chở người đi nghỉ mát qua lại dập dềnh, nhắc nhở Sơn chốn cũ là nơi mà mối tình đầu của chàng đắm mộng, khiến Sơn nhớ Sài Gòn vô chừng, nhớ người Sài Gòn như là nhớ một liều thuốc về đêm. Bị bỏ tù giữa sông lớn, chàng thường phải thêm thuốc, những ngày ghe của nhà đèn không đi chợ. Hai nỗi nhớ này sao mà minh mông và sâu thẳm như khúc sông Cần Giò từ ngoài cửa vào tới đây !

Mỗi khi một chiếc tàu đò chạy qua, trên ấy lối nhớ người ta, Sơn nhìn trần trời đám hành khách với ảo vọng tìm ra con người chàng giận nhưng chưa quên được. Áo xanh, áo trắng, áo tím, áo hường, tất cả những màu áo ấy lữ lượt đi qua, nhưng Sơn không hề thấy dáng Lệ lần nào cả.

"Chắc chồng cưới người ta rồi, và người ta đang hưởng tân trăng mật ở đâu đó". Sơn lẩm bẩm như vậy mỗi lần thất vọng.

Bạn ghe đã thôi hát. Ghe nào cũng vội vàng chèo mau để qua khỏi lặc hạp, hầu tránh tàu, vì sóng lớn do chân vịt quậy lên sẽ xô đẩy ghe họ trông tránh khó chịu lắm. ù, đằng xa, hướng ngoài cửa, còi tàu hú vang rền.

Tàu đi, nên thơ lắm vì nó gọi hình ảnh những cuộc viễn du kỳ thú. Còn tàu về thì như là một cuộc đời sắp tàn. Nên chỉ riêng Sơn, chàng không buồn chồn lắm, mà chỉ vui ngắm cảnh rộn rịp tránh tàu.

Nhưng cái bận rộn của bạn ghe thật vô ích. Đó chỉ là một chiếc tàu đò nhỏ, chiếc Hát Giang, chở hành khách nghỉ mát trở về Sài Gòn.

Hôm nay, ngày cuối cùng của hạn nghỉ Phục Sinh, nên tàu chở khăm lừ. Tàu đen đúa lại tróc sơn xem rất xấu xí, nhưng hành khách vẫn nhiều màu rực rỡ trông rất đẹp và người ta có ấn tượng nhìn một hộp thiếc cũ đựng một mớ bướm mà cánh nhuộm đủ cả các màu.

Chiếc Hát Giang chạy sát hàng đáy quá, không hiểu vì sao. Người tài công quên rằng có hàng cột đáy ở đó chẳng? Không rõ. Nhưng khi tàu qua lạch thì suýt rướn lên cây cột đáy ngoài bìa.

Đi sai đường như vậy, không hại ai cả, hay nói cho đúng, chỉ hại chủ đáy chút ít thôi: một trụ đáy sẽ ngã, lòi theo vài trục kế cận, thế là thôi.

Nhưng người tài công lại quỳnh lên, lái mạnh để xuyên tạc đường tàu một cách đột ngột hết sức. Chiếc tàu bỗng day mũi mau lẹ rồi nghiêng triềng. Hành khách trên tàu, gồm rất đông đòn bà và con trẻ đăm hoảng, chạy đổ dồn qua bên be cao, một là họ sợ rơi xuống nước, hai là họ hy vọng làm thế để lật cho tàu được thẳng bằng trở lại. Vì vậy tàu thỉnh thoảng lại nghiêng về phía hành khách mới đổ dồn qua. Lần này nó nghiêng quá 45 độ, vì sức chạy của hành khách tăng thêm sức nặng của họ. Họ vẫn hoảng nhưng không kịp chạy trở lộn về nữa vì tàu đã kể như lật rồi. Vả sân tàu bây giờ gần đứng sững, còn chạy đi đâu được nữa.

Người nào bám níu kịp vào cột, vào lan can thì còn miễn cưỡng ở lại được trên tàu, còn thì rơi xuống nước cả.

Tiếng kêu la inh ỏi của đàn bà, tiếng khóc của trẻ con, cộng với tiếng kêu gọi nhau trên các ghe kế cận làm vang dậy một khúc sông.

Nhìn những chiếc ghe vôi vàng trở mũi về chỗ tàu lật để cứu vớt nạn nhân, Sơn cũng toan góp phần vào việc cứu cấp này. Nhưng chàng bỗng nhớ sực lại là ghe của nhà đèn đã đi chợ nên chàng cụt hứng.

Tàu lật thì mau chóng mà chìm thì chậm lắm. Sơn bất lực, đứng ngấm mặt nước nuốt lẫn khối sắt tấm phồng ấy, chon bứt rút khó chịu cỡ muốn chạy bay đến nơi ấy.

Khi hông tàu là mặt nước, con tàu bỗng như do dự giây lát, rồi như đánh liều nhắm mắt, nó chìm mau xuống đáy sông.

Nước chỗ ấy hùng một lỗ to, và sức nặng của con tàu hút nước chung quanh, khiến ghe thuyền đang chèo về, bị thu mau lẹ lại nơi đó.

Sau khi lỗ hủng được lấp bằng như có ai vùi nông xác tàu lại, thì nhiều chấm đen bỗng nổi trở lên mặt nước. Đó là những chiếc thùng, những xe hơi, những đầu kẻ biết lợi và cả đầu những kẻ tuy không biết lợi mà may mắn bám được vào những vật nổi.

Ghe thuyền trên sông đã sốt sắng làm tròn phận sự. Nhưng số ghe thì ít, mà người chết đuối lại đông quá, nếu họ vớt kịp cũng không chắc đủ chỗ chứa. Mà nào có kịp đâu! Vớt một người biết lợi, mất đến mười phút! Trong khi đó những người không biết lợi đủ ngày giờ sứt tay chìm lìm, hay bị sóng lớn đẩy đi xa và sợ quá hóa dại, buông thùng.

Cuộc cứu cấp kéo dài lâu quá. Có người tự lực lội vào bờ, nhưng sông quá rộng, mà họ là dân thiếu tập luyện nên đuối sức giữa đường. Có người ôm cột đáy mãi, la hét om sòm mà không ai vớt cho.

Sơn nóng ruột quá và rất mừng mà nhớ thỉnh linh rằng mình có một chiếc [di-lê](#) nổi.

Lúc định ra đây, chàng nghĩ tới sông lớn mà phát sợ lên, nên đã mua chiếc áo hộ thân đó. Lâu rồi, không có dịp dùng tới nên quên phứt nó đi.

Son lật đật mở rương lấy áo tròng vào mình rồi bỏ quần ngoài chỉ giữ quần đùi thôi, chàng đứng trên nhà đèn, chấp tay lại trên đầu rồi nhắm mắt nước mà phóng xuống.

Lúc đó nước ròng, thành ra cảng nhà sàn cao ghê như nhón lên để mà nhìn cảnh chìm tàu. Son **lông rông** một cái và giầy lâu nổi lên cách nhà sàn tám thước. Chàng lội giỏi lại có áo nổi nên lượn trên mặt sông như rái.

Chẳng bao lâu, chàng đã đến nơi tai nạn xảy ra. Vừa tới là Son được chứng kiến cảnh tượng lạ kỳ: hai nạn nhân đang giành nhau một cái thùng, vì thùng nhỏ, hai người đeo nó muốn chìm nên ai cũng cố chiếm cho được thùng ấy cho mình.

Một nạn nhân, tóc rử phủ mặt, xem ra là đòn bà. Người này không chắc kém sức hơn nạn nhân đòn ông kia, nhưng lại buông cái thùng, như chán nản lắm.

Người ấy còn đủ sức lội, vừa lội thong thả, vừa đưa một bàn tay lên vén tóc và vuốt mặt.

Son kêu lên một tiếng kinh ngạc: “Lệ!”

Rồi chàng bươn bả lội riết lại người con gái mà trong giây phút này chàng quên mất rằng ả ta đã bỏ rơi chàng.

Lệ cũng nhận ra Son. Nhưng nàng bình thản nói lớn:

- Anh cứu giúp anh Nam, anh không biết lội.

Son nhìn theo hướng ngón tay của Lệ chỉ thì mới hay anh chàng giành thùng là Nam.

Vì không biết lội, nên mặc dầu được thùng, Nam vẫn trầm luân. Hai cánh tay chới với, hấn núu lấy cái thùng nhỏ, đầu trôi lên hụp xuống không ngớt.

Trong vài giây, trí Son bị nhiều ý nghĩ làm bận rộn. Chàng bỏ mặc cho chúng chèo kéo nhau trong đó, bơi riết đến Lệ.

Tới nơi, chàng đưa một cánh tay, rồi nói xẵng:

- Núu lấy, tôi đưa vô!

Lệ không kịp nói gì đành phải núu tay Son.

Son lội một tay, đưa người bạn cũ vài phút là tới nhà sàn. Chàng nói:

- Cô ôm chun sắt này mà leo lên. Nếu không được, đợi tôi trở lại.

Rồi không thèm ngó Lệ, chàng lại trở ra ngoài khơi. Biết tâm lý hoảng sợ và hay núu bậy của những người không biết lội. Son lại gần phía Nam sau lưng, rồi thỉnh linh choàng tay qua ôm trái người sắp chết đuối. Lưng Nam cạ vào hông của Son, mặt hấn đưa ra ngoài, thành thử hấn sợ bao nhiêu, cũng chẳng núu được.

Son như lòi xենh hấn vào nhà đèn, và khi tới nơi, chàng nói: “Ôm cột mà leo lên”.

Bấy giờ, Lệ đã trên nánh hường. Và bấy giờ hết sợ, nàng mới biết mắc cỡ vì áo quần dính sát vào da nàng.

Lệ ngồi co ro bó gối nhìn Sơn leo lên, và nhìn Nam lót tót bò lên theo.

Sơn nói:

- Nhà chỉ có một buồng, buồng của cậu mợ tôi làm trưởng đặng ở đây. Cô cứ vào đó, có quần áo tôi trong ấy. Nếu cô không ngại, cô thay đồ kéo cảm lạnh, bằng ngại thì cô vắt y phục cô cho thật ráo mà mặc lại.

Nói xong, và không thèm đếm xỉa đến Nam, Sơn lại lòng rông đi nữa.

Tàu chìm hồi chín giờ sáng mà mãi đến gần mười một giờ trưa mới vớt hết nạn nhân.

Chỉ có sáu chiếc ghe, trên mỗi chiếc có hai người bạn chèo. Một người giữ chèo một người vớt, nên họ hì hục lâu lắm.

Sơn phụ vói họ và đưa người lên ghe họ thối chớ không dám rủ khách về thêm nơi nhà giữa sông của chàng, vì gạo trên đó chỉ có hạn. Và lên đó rồi, còn phải đưa họ vào bờ nữa, lòi thối lắm.

Khi chàng về đến nơi thì thấy Lệ đã nấu cơm xong. Nàng cười nói:

- Em vô phép làm như là nhà của em. Mà nếu em không nấu, chắc anh cũng phải nấu. Em lại vô phép nấu cho ba người ăn.
- Cô làm rất phải, cũng không vô phép gì hết. Cô giúp giùm tôi bữa nấu này, tôi cảm ơn.

Lệ xụ mặt xuống mà rằng:

- Em chắc anh không mỉa mai, nhưng tiếng cảm ơn của anh lịch sự quá, em nghe sao mà lạnh lẽo...
- Tôi quen miệng rồi...

Sơn nhìn lại thì thấy Nam mặt sượng ngất: dễ thường hai người không trao đổi nhau lời nào lúc chàng vắng mặt.

Nhưng chàng không nghe lòng mình ghét Nam. Nhờ Nam giành thùng, nhờ nam không biết lợi cho nên chàng mới cứu tình địch của chàng, chàng mới có thể tỏ ra mình thanh cao. Sơn bằng lòng mình lắm nên không ghét Nam được.

Lệ hỏi:

- Anh ở đây có một mình, lâu lâu có tàu ra tiếp tế gạo phải không? Buồn không anh?
- Không, ở đây đến sáu người. Họ có việc đi vô bờ hết, tối họ lại ra. Vài ngày thì chúng tôi đi chợ lấy một bữa. Chúng tôi có ghe riêng, cửa sỏ hàng hải phát cho.
- Mấy anh nấu nướng lấy mà ăn hả?
- Cậu tôi có vợ. Mợ tôi lo cơm nước giùm.

Gió sông lồng lộng thổi, đánh đưa những cánh cửa sổ kêu ken két và đần ngọn lửa nấu cơm nằm dài xuống.

Họ đang ngồi giữa buồng chung to lớn và trống trơn. Đây vài thùng dầu, kia một đồng dây đổi. Bếp là 2 chiếc cà ràng nơi một xó nhà.

Son giờ nấp một cái khạp nhỏ, lấy ra một con khô rồi nói:

- Nhà chỉ có cá khô để đãi quý khách, xin... cô tạm dùng đỡ.

Chàng do dự hơi lâu trước tiếng cô, ý muốn nói đến cả hai người khách, mà không biết phải kêu người kia bằng gì. Vả Sơn cũng hơi hèn hẩn, muốn bỏ hẩn ra rìa, không nói tới cho đáng kiếp, nên do dự rồi rốt cuộc chỉ trao đổi với Lệ mà thôi.

- Cả đời phải kham khổ một ngày có sao đâu. Em ngại cho anh kia chớ. Nhưng tại sao anh lại ở đây?

Son không đáp, ngồi bó gối trên sạp gỗ nhẵn và lên nước vì mấy mươi năm được người chà lết trên đó. Mặt chàng tuy buồn hiu mà nói lên rất nhiều về nỗi đau thâm của chàng.

Chắc Lệ đã hiểu nên không hỏi gì thêm. Nàng lui cui ghé com, đoạn nướng khô.

Son thì đi lấy chén đũa đặt lên chiếc đệm vừa được trải ra giữa nhà. Chàng nhìn cả hai người khách rồi hỏi, để đánh tan nỗi khó chịu:

- Cô đã thành hôn với... anh bạn đây chưa?

- Vẫn còn là vị hôn thê, vị hôn phu với nhau. Nhưng sao anh lại kêu em bằng cô? Cứ kêu như xưa xem có phải thân hơn không!

- Vâng, thưa chị, nếu chị cho phép như vậy. Thôi mời anh chị dùng com.

Ai cũng đói, nên không ai để mời hai lần. Trong bữa ăn, đã mấy lần Nam toan mở miệng nói, nhưng lại thôi. Anh chàng ấy vốn lẩm lòi, và cũng cần phải nói cái gì để đỡ trơ, nhưng anh ta lại xèn lén quá, khó mà ra khỏi sự im lặng được. Thái độ anh lúc chìm tàu, anh ý thức rõ rệt là nó hèn, và không thể tha thứ được vì lẽ gì hết.

Lệ hỏi cho có chuyện:

- Nước uống anh lấy ở đâu?

- Lẽ cố nhiên là từ trên bờ đem ra, mỗi lần đi chợ về. Vì nặng nên chỉ đem được một khạp đường thẻ này thôi.

Vừa nói, Sơn vừa chỉ khạp nơi góc nhà, rồi tiếp:

- Nước ngọt ở đây quý lắm, hết như trên một con thuyền ngoài khơi. Mặc dầu chúng tôi có ghe sẵn, không lẽ đi lấy nước ngày mấy mươi bận được.

- Nếu cả nhân viên ở đây đều có vợ con thì sao?

- Chưa xảy ra chuyện ấy bao giờ. Trừ người trưởng đảng, còn thì ai cũng trẻ tuổi cả, và vì thấy bất tiện nên họ không cưới vợ.

Không dám hỏi về chuyện âm tình riêng của bạn, sợ gọi buồn cho Sơn. Lệ cụt hứng. Thành ra bữa ăn buồn như là Sơn ở một mình.

Gần cuối bữa, Nam mới mở miệng được và hỏi:

- Rồi làm sao chúng tôi về?

- Đưa anh chị vào đây, tôi quên nghĩ đến chuyện về. Vả lại, nếu để họ đưa vào bờ, anh chị cũng đến khổ vì bơ vơ trong làng mạc, xa đường giao thông. Nhưng cũng

để thôi. Ngày mai, tôi đón ghe cửa. Cậy họ chở anh chị trở ra Bến Đình hoặc Rạch Dứa. Ở đó rồi đi đâu cũng được.

Ăn cơm xong, Nam kêu mệt, xin một chiếc chiếu rồi lăn ra mà ngủ.

Anh chàng ngủ dễ dàng quá, mới đặt lưng xuống chừng mười phút là ngáy pho pho, tiếng ngáy muốn át cả tiếng gió gào và tiếng sóng đánh vào chân sắt nhà sàn.

Son hạ gàu xuống sông kéo nước lên để rửa chén. Nhưng anh khỏi phải nhọc vì công việc sau, Lệ đã giành lấy mà làm! Son không cản.

Bấy giờ chàng mới để ý thấy Lệ không thay đổi y phục. Quần áo nàng nhàu nát cả và lấm dơ hết. Nhờ gió nhiều, mau khô, nên Son mới không nhớ đến vụ nàng ướt.

- Chị coi chừng, nếu ngày mai chị bắt đầu nhảy mũi là trúng cảm rồi đó.
- Thật ra em không lạnh... bên ngoài. Mà bên trong lòng cũng chỉ mới vừa lạnh đây. Anh... anh lạnh đã từ bao lâu còn không sao kia mà...

Lệ ghen ngào, nói đứt khúc từng đoạn. Son lơ đi và cứ tiếp tục kéo nước, mặc dầu nước rửa chén đã dư dưng. Kéo lên, rồi đổ xuống rửa mấy tấm sạp quanh đó mãi. Có lẽ chàng giấu xúc động của mình, hơn nữa dấu ấn lệ nó không đẹp gì nơi con mắt của con trai.

Lệ sắp chén đĩa rửa xong vào sóng, rồi hỏi lại câu hỏi ban sớm:

- Nhưng tại sao anh lại ở đây?
- Chắc chị cũng đoán biết rồi, còn hỏi làm chi.
- Em ngỡ anh can đảm hơn...
- Chị ít tình cảm lắm, mới ngỡ như vậy.
- Sao anh biết em ít tình cảm?
- Việc chọn lựa của chị có vẻ lý trí quá, y như thái độ của một người đàn ông có cá tính mạnh mẽ.
- Em lấy chồng, em chọn chồng, chớ có chọn hơn tình đâu mà phải theo tình cảm.
- Ấy thế. Chị dám lấy chồng theo lý trí thì là ít tình cảm rồi đó.

Son nói câu này không phải nói lẫy. Chàng tin như thế, mặc dầu vừa thấy Lệ xúc cảm mạnh khi nãy. Chàng nghĩ rằng xúc cảm ấy chẳng qua là xúc cảm vì hối hận thôi, chớ không vì thương một người bạn không may mắn.

Lệ thờ dài, làm thỉnh giây lâu rồi tự phê bình: và vì vậy mặc nhiên nhận Son nói đúng.

- Nghĩ ra theo lý trí cũng chưa chắc gặp đường tốt nẻo ngay anh à. Em chán nản đến muốn chết đi được.
- Vậy à? Từ bao lâu rồi?
- Chỉ mới từ khi sáng đến giờ.

Son nghe Lệ bảo chán nản thì hy vọng lắm. Nhưng ba tiếng "từ khi sáng" lại làm cho chàng khó chịu vô cùng.

"Thì ra nàng chỉ mới chán đây thôi. Còn thì mấy tháng nay nàng vẫn yêu vị hôn phu như thường và chắc không bao giờ nàng nhớ đến mình!" Ý nghĩ thâm đó xui chàng

ghen tức lên. Chàng yêu Lệ quá nên ngỡ mình có quyền ghen tức ngay một phút sau khi Lệ chán người khác.

Lệ tiếp:

- Vụ giành thùng giữa sông làm em xấu hổ với anh quá. Lòng tự ái của em bây giờ nó không còn dám lộ mặt ra mà nhìn ai nữa, nhút là nhìn anh. Có một vị hôn phu hèn đến thế thì mình cũng đến bị nó lôi theo xuống bùn.

Nhưng nếu nó chỉ hèn vì tham tiền, vì sợ quyền thế thì cũng tạm quên được đi, và tạm che mặt lại mà sống. Đằng này nó lại có thái độ như trẻ con, tối ngủ giành hết mền một mình thì còn lòng nào mà thương yêu được.

Son thích lắm, nhưng vẫn làm bộ binh vực cho dịu bớt bức tức của Lệ. Chàng có ẩn ý làm cho Lệ phục chàng thêm trước thái độ thanh cao của chàng:

- Bản năng tự tồn mà... Trong trường hợp đó, ai cũng thế cả.
- Anh nói mới vô lý chớ. Em đã thấy nhiều cuộc hy sinh khiến em khiếp phục và nhớ mãi, mà kẻ hy sinh lại là những người kém Nam về học thức, về tiền của nhiều lắm. Em chắc anh cũng đã thấy như vậy ít lắm là một lần.

Son thở dài cho hợp với không khí này, trong khi Lệ phát lên cười dài:

- Cũng may cho em lắm. Nếu không có cuộc thử lửa này thì làm sao em biết...
- Thử nước chớ, Son sửa lời của bạn để đùa chơi.
- Ừ thì thử nước. Thì làm sao em biết được thâm tính của Nam!

Son rất muốn hỏi Lệ xem bây giờ tính sao, một khi chân tướng của Nam đã bị lộ tẩy. Nhưng chàng tìm mãi mà không ra một lối hỏi cho có vẻ không mong mỏi gì hết trong vụ đó.

Rất cuộc, chàng tạm dùng phương pháp do đường sau đây, không được khéo lắm, không được kín đáo lắm:

- Nhưng sao anh chị chậm làm đám cưới dữ vậy. Anh gác đèn như tôi sẽ được mời uống rượu hay không?

Kể cả khi sửa lời hỏi này, Son nói đùa lần này là hai lần. Nhưng Lệ không vui đáp lễ bạn nào cả.

Nàng làm thỉnh ngó mông lên vương trời xanh lơ ở ngoài cửa sổ. Một bầy quạ như viết chữ nhỏ đậm đen lên tờ giấy xanh ấy. Trong giây phút cả đôi bạn đều có ấn tượng như mình đang ngồi trong khoang thuyền và thuyền đang bình bồng giữa biển khơi.

Họ làm thỉnh như vậy lâu lắm rồi Lệ mới nói:

- Như ai thì sau vụ giành thùng này là đoạn tuyệt rồi. Trắng đen đã rõ, có gì phải do dự lâu. Nhưng em lại quyết định giữ nguyên tình trạng cũ. Xấu hổ với mình lắm rồi, nên cũng không buồn chọn lựa nữa làm chi. Và lại biết ai "*lòng dạ thanh cao*" bây giờ. Em ngỡ đã chọn kỹ, lại trúng nhằm một cậu giành thùng thì còn biết sao

nữa. Thôi thì phận gái mười hai bến nước, rủi mắc phải bến đực cũng đành cam anh ơi!

Thoảng thấy vẻ phản đối trên mặt Sơn, Lệ nói:

- Nhắm mắt đưa chọn như vậy cũng bậy lắm, em đồng ý với sự phản đối ngầm của anh. Nhưng xin anh biết cho rằng em chán nản lắm rồi... Anh ấy à? Phải, nếu cần chọn một người khác, em sẽ không phải bận tâm trí lâu. Người đó là anh, hẳn rồi. Nhưng em còn mặt mũi nào mà yêu anh cho khỏi xấu hổ với chính lòng em.
- Ai cũng có lúc lỡ lầm, có gì mà xấu hổ.
- Em biết anh thương em nhiều và vẫn còn thương như trước. Anh sẵn lòng đón em, chắc chắn như vậy. Nhưng em mắc cỡ với em quá!
Thôi anh à, việc thương yêu chỉ là việc nhỏ thôi. Đừng nên rắc rối với nó. Cứ sông sẻ mà đi thì tốt hơn.
- Chị thật là thiếu tình cảm.
- Có thể ấy nhiều lắm cũng chẳng làm gì. Nếu em tình cảm nhiều có phải là em đã nhào trở xuống sông rồi chẳng? Anh muốn như vậy lắm à?
- Không, nào tôi có muốn như vậy đâu, nhưng...
- Để cho tình cảm anh nó thơ mộng thêm, em xin thú với anh là trước kia em đã yêu anh...
- Chị ơi, chị, trời ơi chị, tại sao đợi đến ngày nay tôi mới được nghe lời ấy!

Sơn nắc lên nơi mấy tiếng chót, và lần này chàng không thềm giấu mặt nữa, để cho lệ tự do ràn rụa ra.

- Không, không có gì anh phải hối tiếc. Trước kia em đã yêu anh, và bắt đầu từ hôm nay em lại yêu anh, và sẽ yêu anh mãi mãi.
- Thật không chị. Chị đừng đùa tội nghiệp. Sao hồi nãy chị bảo cam chịu cái bến đực ấy?
- Thì như thế. Em cam chịu lấy chồng như vậy, nhưng em thấy không thể thương một người chồng như vậy được. Nhưng trong đời em nếu em có yêu ai, thì người đó là anh.

Sơn sung sướng cực điểm. Chàng đưa tay toan nắm lấy tay Lệ, nhưng bỗng nghe một tiếng của nàng, khiến chàng hoảng sợ lấy tay lại ngay. Lệ nói:

- Không, anh đừng hiểu lầm...

Nàng vừa nói thế, vừa thò tay ra cho Sơn nắm. Sơn kinh ngạc hết sức, chỉ nhìn bàn tay ấy trần trần mà không dám cử động gì.

- ...thì anh cứ nắm lấy đi, và chỉ có thể thôi, lần đầu và lần chót. Đây là quà kỷ niệm muôn đời mà em yêu mến tặng anh đó.

Sơn ngập ngừng tay giây lâu mới dám cầm tay bạn, trong khi ấy Lệ tiếp lời:

- ... Và anh đừng hiểu lầm. Em yêu anh tận đáy lòng em, nhưng điều đó không có nghĩa là em ngoại tình với anh. Chỉ có thái độ mới tỏ được sự to lớn của tấm tình em đối với anh, anh là người có quyền chiếm được em trước hết, hay là không bao giờ cả.

Son siết chặt lấy tay Lệ và khóc như trẻ con:

- Chị... em... ơi, thà là em đừng nói gì hết, chớ còn như thế này, làm sao mà anh quên được.

Rồi bỗng chàng buông tay Lệ ra, ngồi thẳng lên mà nói lớn:

- Anh sẽ giết nó, con người không xứng đáng tấm tình của em, và cũng không đáng sống trên đời này nữa.

Son bấy giờ hồi hận hết sức đã cứu Nam. Khi sáng, chàng cũng có nghĩ đến việc để Nam chết chìm luôn cho rồi, nhưng muốn làm bánh cho Lệ phục và hồi hận thôi, nên bây giờ chính chàng lại phải ăn năn.

Chàng thấy rõ Nam là chướng ngại vật độc nhất. Lệ đã yêu chàng, đang yêu chàng, đang khinh vị hôn phu. Chỉ vì nàng chán nản không muốn phiêu lưu thêm trong tình ái, nên mới quyết lấy một người chồng như vậy thôi. Bây giờ thủ tiêu người đàn ông đó là xuôi chuyện ngay.

Lệ nhận rõ tình thế nguy hiểm nên hoảng sợ hết sức. Nàng nghiêm nét mặt lại, vịn tay Son mà rằng:

- Anh đừng có rối trí mà làm nhặng. Nếu anh giết anh ấy thì hóa ra anh cũng hèn nốt. Vậy thì làm sao em yêu anh được nữa mà mong. Vô ích lắm!

Hai người mãi mê chuyện với nhau mà quên lửng người thứ ba đang ngủ cạnh đó.

Người ấy ngáy âm nhà và đáng lý vì sự im lặng thình lình nơi chiếu ngủ khiến đôi bạn chú ý mới phải. Đằng này họ quên mất, mãi cho đến khi Nam cựa mình họ mới hay.

Lệ vội buông tay Son ra. Cả hai tuy không làm gì nên tội, vẫn bẽn lễn, sượng sùng. Thái độ ấy không lọt mắt Nam được.

Từ sáng đến giờ, Nam tưởng Son chỉ là người quen thường của Lệ thôi. Việc họ ngồi gần nhau trò chuyện trong lúc chàng ngủ cũng chẳng có gì khả nghi. Nhưng cái vẻ bẽn lễn của hai người thật đáng ngờ.

Mặt hầm hầm, Nam đứng lên đi lại cửa sổ dòm ra ngoài.

Son cũng ướ oải đứng dậy, xách thùng dầu rồi leo lên chiếc thang sắt để vô dầu cây đèn trên nóc nhà.

Lệ hỏi vị hôn phu:

- Anh ngủ có mệt lắm không? Ở đây bức quá !

Phải, cả nhà đều bằng kim khí: cột sắt, vách tôn, nóc cũng lọt tôn. Trong ấy nóng như trong lò lửa.

Nam làm thình giẫy lâu rồi day lại nói, giọng quạu quọ:

- Bức lắm. Nhưng thằng gác đèn nói chuyện nghe êm như gió thoảng nên cũng đỡ phần nào.

Lệ khổ đến muốn cắn lưỡi mà chết. Nếu hắn chỉ ghen bóng ghen gió thì nàng có thể khinh hắn để an ủi lòng. Đằng này nàng lại có lỗi phần nào, thì không khinh hắn được. Mà lỗi đâu có nặng cho cam, nhưng ai biết cho mình; thành ra cũng chẳng gây được với hắn để tự bào chữa.

Nàng ôn tồn nói:

- Người ấy là người ơn của ta, anh cũng nên nhẹ lời mà đừng gọi thẳng này thẳng kia.
- Bình hả? Được, tôi sẽ để hai đứa ở đây mà gác đèn, rồi trả ơn cho nó.

Lệ chỉ biết thở dài.

Thấy Sơn tuột xuống, Nam cháp tay sau mông, đi qua đi lại trên sàn, mặt hầm hầm. Anh ta nện mạnh gót trên ván, đi rất mau, đó là dấu hiệu tức giận và nhứt là đang nghĩ nhiều.

“Anh ta đang toan tính gì trong trí?” Lệ lo sợ và tự hỏi như vậy.

Một đảng quyết thủ tiêu tinh địch, một đảng ghen tức muốn đập chết người tình nghi. Thế nào họ cũng choáng nhau!

Lệ hồi hận hết sức. Cũng vì nàng không khéo léo mới ra nông nỗi ấy. Nàng lại tức mình quá lẽ. Đã muốn sông sẽ đường đi, không rắc rối gì cả, mà lại chuốc lấy cái lo hôm nay và biết đâu không chuốc lấy bao phiền bực vì cái án mạng có thể xảy ra bất kỳ lúc nào!

Trời càng xé càng nóng lạ. Dưới là nước, trên là gió, nhưng ở khoảng giữa này lại như đồng than hồng.

Sơn dẹp thùng dầu rồi cũng đi lại nữa để mà ngó mông như Nam hồi nãy.

Nam dùng chơn lại, nhìn lưng Sơn. Bây giờ anh chàng gác đèn bất đắc dĩ, không biết thấy cái gì dưới nước mà nhón gót rồi chồm ra ngoài để nhìn xuống dưới ấy.

Một ý nghĩ thoáng qua làm Lệ kinh sợ hết sức: Nam sẽ nhảy đến nắm lấy hai cái chơn kia. Vì gót đang nhón, nên Sơn sẽ bị đỡ hổng lên dễ dàng. Rồi Nam sẽ đẩy mạnh chàng ra ngoài, không sức lực nào mà chống nổi với cái đẩy thành linh và rất đắc thế này.

Nàng liếc mắt ngó vị hôn phu của nàng và thấy Nam cũng đang nhìn trừng trừng vào hai cái cẳng của Sơn. Chắc chắn trong đầu anh chồng ghen này một cuộc toan tính cũng đang nổi lên.

Nhưng sao Nam lại xây lưng, bỏ dự định để đi đi lại lại như trước? Có lẽ hắn nhớ đến hai cánh tay cứng rắn của Sơn, và nghĩ rằng khó ăn nên thôi. Sơn mà cố níu bệ cửa được rồi, rồi co duỗi chơn một lúc là hắn sẽ đuối sức, và chừng đó tình thế bị thay đổi ngay.

Lệ thở ra nhẹ nhõm.

Nàng tức sao Sơn không đề phòng gì cả, làm như không biết là Nam đang ghen tức và có thể giết người.

Son cứ bình tĩnh đứng đó mà dòm ghe qua lại. Độ chừng tàn một điếu thuốc, Nam lại dừng chơn khiến Lệ phải một phen hồi hộp nữa.

Nàng nín thở xem Nam làm gì bận nầy. Anh chàng chột đuối hụt bước lại một góc nhà, cúi xuống cầm lên một thanh sắt đã han rỉ. Thanh sắt to bằng ngón chơn cái và dài độ một thước. Hấn ngấm nghĩa một hồi rồi quả quyết bước lại chỗ Son đứng.

Khủng khiếp, Lệ kêu lên một tiếng thất thanh.

Son giật mình day lại thì thấy Nam đang vụt thanh sắt ra một cửa sổ gần đó, vừa vụt vừa nói:

- Mẹ! Bay gần quá, chọi thử coi có trúng không.

Son hỏi:

- Gì đó chị Lệ?
- Trời ơi, em thấy con chim lớn nó xót con chim nhỏ.

Son dòm ra thì không thấy chim đâu cả. Nhưng chàng không ngờ gì hết, vì cả Nam và Lệ đều có lý, cả hai đều có thể thấy chim, một đàn toan chọi con chim bay gần, một đàn sợ con chim xa nào xót con chim nhỏ nào đó.

Lệ thì bối rối trông thấy.

Nàng tìm công việc gì làm cho dịu bớt sự rộn óc, và sự nhớ lại đã gần chiều. Nàng nói với Son:

- Anh cho em mượn cái hộp quẹt coi.

Son không phản đối việc Lệ nấu con lần thứ nhì và trao hộp diêm cho nàng. Vừa quẹt lửa, Lệ vừa dòm chừng hai người con trai. Bấy giờ Son cũng chấp tay sau mông, đi đi lại lại như Nam.

"Hai đứa nó đang âm thầm toan tính đập nhau đây?" Lệ nghĩ thầm.

Thật là buồn cười. Hai người con trai, đi qua đi lại mãi trong một buồng hẹp, không nói với nhau một lời, bộ tịch bứt rứt như hai con khỉ bị nhốt chung chuồng.

Lệ mong chiều xuống, trời mát sẽ làm cho họ bớt hăng. Nhút là bữa cơm sẽ khiến họ nặng nề ra, chỉ tính chuyện nghỉ ngơi mà quên dự định làm điều hung dữ.

Cơm đã chín, khô đã nướng xong mà hai gã nầy vẫn đi không biết mỏi. Lệ trái độn dọn bữa xong xuôi, kêu họ, họ mới chịu dừng bước.

Khi cả ba đều ngồi lại, Lệ mở lời liền cho không khí bớt lạnh.

Nàng hỏi Son:

- Có một ngọn đèn nhỏ xíu mà tại sao phải đến sáu người phục dịch?
- Sáu người là còn ít đa. Là vì chúng tôi phải thay phiên nhau thức đêm để canh đèn, sáu người mà hết hai người khỏi thức, vị chi còn có bốn.
- Ai khởi thức?
- Hai anh chèo ghe.
- Đèn sao lại phải canh?

- Sợ nó tắt thình lình.
- Nó hay tắt lắm à?
- Trên thực tế, đèn này chưa tắt bao giờ cả từ mấy mươi năm nay. Nhưng theo lý thuyết thì đèn nào cũng có thể tắt cả nên phải canh chừng.
Và lại quanh đèn có lồng kính. Hơi ẩm phủ lồng kính ấy về đêm, khiến đèn hay mờ, cứ độ nửa tiếng đồng hồ là phải lau kính một lần.
- Khổ quá hớ ! Nhưng có gì nguy hiểm không anh?
- Đèn này nhỏ nên không sao. Cây hải đăng ngoài Vũng Tàu sáng hơn gấp một trăm lần. Nên chỉ lão lau kính phải mù về sau, chỉ vì lão nhìn ánh sáng dữ dội mỗi đêm.
- Chiều tối rồi mà họ không về, rồi anh một mình làm sao cho kham?

Lệ hỏi điều đó và rất băn khoăn về nó. Từ hồi nấu cơm đến giờ, nàng trông đứng trông ngồi những người đi vắng. Cứ chốc chốc nàng liếc ra các cửa sổ xem coi có chiếc ghe nào xấp lại gần nhà đèn hay không.

Họ mà về thì thoát: Nam chắc chắn không dám dỏ trò gì bậy bạ, còn Sơn thì cũng không ra tay cướp.

Sơn tuy cũng mong thế, nhưng biết bạn không dám ở đêm trên bờ nên ít hy vọng lắm. Chàng đáp:

- Thế nào rồi họ cũng về
- Có bao giờ họ không về chẳng?
- Chưa bao giờ.
- Em cứ lo đêm nay là đêm đầu mà thủ tục nhà này bị sai chạy.

Ăn cơm xong, Sơn cũng kéo nước cho Lệ rửa chén như khi sáng. Nam thì ngồi nhẩn mặt một lát rồi kêu đầu bụng. Giây phút sau, hắn đi cầu tiêu liên tiếp.

Suốt mấy ngày nghỉ mát, Lệ và Nam ăn rất nhiều hải vị. Đó là thức ăn nhuận trường mạnh, lắm khi có tánh chất tẩy rửa, nên Nam bị như vậy không ai ngạc nhiên hết.

Bóng tối đã phủ lên lai bờ sông. Chỉ còn dòng nước là còn lóng lánh ánh sáng thừa của ngày hấp hối.

Sơn căn dặn Lệ:

- Đêm hôm tắm tối, nếu cô có sợ thì đóng kín cửa bên trong. Khóa kiên cố lắm, cô có thể tin cậy nơi nó được. Có gì cô kêu lớn lên là có tôi.
- Anh ở đâu?
- Tôi ngồi trên đài suốt đêm nay... nếu họ không về.

Lệ rùng mình khi nghe Sơn nói đến sự có thể ấy: họ không về. Nhưng nàng yên lòng được đôi chút mà biết Sơn sẽ không ngủ chung với Nam ở buồng ngoài.

Nói xong, người gác đèn trẻ tuổi đi lại chiếc thang sắt, Lệ bước theo bạn, nói nhỏ:

- Anh coi chung đêm nay!

Không, nàng không bắt công, “lo cho chồng thì ít, lo cho trai thì nhiều”. Nhưng nàng tin rằng chỉ có Sơn là bị hãm dọa.

Sơn leo chậm rãi. Lệ ngược nhìn theo cho đến khi phân nửa thân trên của chàng chun vào lồng sắt trên ấy, nàng mới rời nơi đó.

Vừa lúc ấy Nam ở trong cầu tiêu bước ra. Cầu tiêu chiếm một xó nhà. Nó hẹp quá nên không ai thấy đó là một cái buồng.

Lệ hỏi:

- Anh làm sao vậy?
- Đau bụng lắm. Nam đáp xằng lẽ.
- Khổ quá, không có thuốc men gì hết. Tuy vậy, có gì anh cũng kêu em.

Rồi nàng cũng vào buồng vệ sinh, cẩn thận thế cho xong đầu đấy, hầu tối khỏi ra ngoài, nơi mà nàng sợ sệt.

Bóng tối đã dày đặc khi Lệ trở ra và vào buồng riêng của mợ Sơn.

Sơn đã lên đèn trên kia. Nhưng đó là một cây đèn nhỏ và bất động, nên ánh sáng không đi xa.

Ngoài kia, ngọn hải đăng trên nổng bên tả của Vũng Tàu giống như cây chổi trong tay một đứa trẻ nghịch ngợm, cứ quay tròn và quét chân trời ở bốn phương tám hướng.

Phường đóng đậy đã treo trên đầu cây cột đáy bìa một lồng đèn cho ghe thuyền thấy mà tránh. “Chắc là đèn bão”, Lệ nghĩ thế, và lấy làm lạ không biết ngày xưa, ta chưa nhập cảng đèn bão thì treo bằng đèn gì để chịu nổi gió này.

Cây đèn lắc lư như có ai huơ để làm ám hiệu trong đêm tối, khiến Lệ nhớ tới câu hát, và ngâm nho nhỏ:

Đèn treo cột đáy, nước chảy đèn rung.

Càng về khuya gió càng thổi mạnh. Trong nhà tất cả cái gì kêu được đều kêu lên: mái tôn, cánh cửa, ngọn sóng đánh vào cảng nhà sàn. Ngôi nhà đèn nhiều khi như bị lay chuyển và đứng không vững nữa.

Lệ nằm xuống chiếc chiếu trải ngay trên sàn gỗ, tai lắng nghe động tịnh bên ngoài. Nàng nhận thấy Nam thưa đi cầu lần lần.

Đến một khi kia, rình rất lâu mà không nghe tiếng bước của Nam, nàng đâm lo. Việc đi cầu của Nam như là một ngọn đèn hiệu, chỉ rõ hắn đang làm gì. Bây giờ im lìm, thì còn biết hắn ở đâu.

Ngồi lâu, Sơn chán và mỏi mệt quá, nên ngủ gục mấy lần. Lần chót chàng đang mơ thấy mình cười được Lệ thì tiếng còi tàu vang rền đánh thức chàng dậy.

Sơn vội lau lia lau lịa lồng kính, và dòm ra ngoài. Một chiếc tàu lớn đen thui, lù lù tiến tới. Trong khối đen ấy trở ra vài cái lỗ tròn và sáng.

Son tự hào là mình đang thủ một vai quan trọng, cứu mạng hàng ngàn người trên đó. Nếu đèn tắt, tàu sẽ rớt lên cồn, và sẽ có bao nhiêu người tử nạn?

Tàu qua khỏi đó rồi, chàng không dám ngồi nữa, sợ ngủ quên. Lòng sắt nhỏ quá, chàng phải thông chơn xuống đứng trên một nấc thang.

Bỗng chàng nghe một tiếng kêu kinh hãi dưới kia, rồi gì như là một vật nặng rơi xuống nước. Giọng kêu là giọng phụ nữ, thì còn ai khác hơn là Lệ nữa.

Son nhảy một cái thì rớt xuống sàn gỗ một cái đui. Chàng bấm đèn ló rọi quanh thì thấy Nam đang nằm ngủ. Nhảy một cái tới cửa buồng, Son vặn cửa thì thấy không khóa.

- Thôi chết rồi. Chàng kêu lên rồi không thềm rọi trong đó, Son nhảy lại cầu tiêu.

Chàng bước vào cầu, một tiếng rơi đánh đùng xuống nước!

Đêm dày mà mặt sông vẫn sáng. Son thấy Lệ đang lội lại chơn sắt, vội hỏi nàng:

- Em có sao không?

Lệ chỉ làm thình mà lội. Son bắt kịp bạn nơi chơn nhà sàn và nói:

- Để anh công em lên.

Lệ hất tay chàng, và tự lực ôm chân sắt mà lên. Lên tới trên, Son lại nói:

- Em phải lấy quần áo anh mà thay mới được, đừng làm như khi sáng nữa.

Lệ vẫn ngậm tăm, ngoe nguẩy đi vào buồng và khóa chặt cửa lại.

Son tần ngần đứng nơi cửa rất lâu, đoạn thở ra rồi lững thững trở lại thang sắt.

Gió mạnh về khuya thổi vùn vụt vào quần áo ướt mềm của chàng mà Son không nghe lạnh. Chàng bận lo Lệ giận chàng và hy vọng mong manh của chàng khi xưa sẽ tan ra như bèo gặp bão.

Son ngồi đó lâu lắm, đâu có hơn một tiếng đồng hồ. Thềm một điếu thuốc, chàng lau sơ lông kính rồi tuột thang mà xuống.

Anh sáng đèn trên soi mờ mờ gian buồng dưới. Nam vừa thức giấc nghe động dòm lên thì thấy hai ống quyển của Son thông xuống. Một tia sáng xẹt ra trí hấn. Lẹ như chớp, hấn bước nhẹ lại góc buồng cầm lên một thanh sắt y hệt thanh sắt khi chiều, rồi nhắm nhứ kỹ lưỡng, hấn nhảy tới đập ngang vào ngưỡng cửa Son. Vỗ đập mạnh hết sức người, Son đầu xương thịt bằng sắt cũng phải sụm.

Nhưng lạ quá, tiếng động lại nghe như hai cây sắt chạm nhau chớ không phải tiếng sắt chạm vào thịt. Nam đau tức nơi tay đến điếng người và khùng khiếp hết sức mà thấy Son nhảy xuống một cái đui như không có việc gì xảy ra.

Hấn có dè đâu bên ngoài và cạnh cái thang, còn một cột sắt nhỏ đứng lên để chống lồng sắt của cây đèn. Thanh sắt hấn đập vướng phải cột kia nên Son không bị thương như hấn tiên đoán.

Son lẹ làng nhảy đến chụp tay Nam và vặn mạnh. Đang bị đau tức, bây giờ bồi thêm cái vặn này, Nam la oái một tiếng rồi buông khí giới.

Nhưng hắn vẫn còn tinh táo. Hắn co giò tống cho Sơn một đạp thật mạnh. Bị đạp thình lình, Sơn té ngựa xuống sàn. Nam nhảy tới đứng đè lên bụng tinh địch.

Trong giây phút đau đớn, Sơn thất thần. Nhưng sau một lúc ngẩn chàng hoàn hồn lại. Chàng nắm lấy hai cườm chun của Nam mà xô đi. Nam ngồi xuống thật mạnh cốt dùng sức nặng của tốc độ ngồi để làm ngất địch thủ. Nhưng sức Sơn còn bền, bụng đau muốn chết mà vẫn chưa việc gì. Chàng ngóc dậy níu lấy Nam và lần này xô được.

Hai người con trai bầy giò nằm đè lên nhau, ôm nhau mà vật. Khi người này nằm trên, khi kẻ kia lấn thế, nhưng không ai dám buông ai ra cả.

Sơn dang thân mình phía dưới ra được, rồi co đầu gối lên thúc mạnh vào đùi của Nam một cái.

Anh chàng giựt thùng kêu lên một tiếng lớn rồi buông xụi tay chơn.

Biết Nam chỉ đau quá mà ngất đi trong giây phút thôi, Sơn lật đật ngồi dậy lấy thanh sắt mà Nam bỏ rơi hồi nãy.

Chàng giương oai đưa khí giới lên toan đạp xuống một cái cho nát đầu người nằm đó thì bỗng nghe sau lưng Lệ kêu:

- Hãy khoan!

Sơn hạ tay xuống nhìn Lệ mà nói:

- Chắc em đã thấy cuộc đánh nhau nãy giờ. Anh chỉ tự vệ thôi.
- Tự vệ bấy nhiêu đó là đủ rồi.

Sơn không buông cây sắt, bước lại trước mặt bạn mà nói:

- Em Lệ, anh phải giết nó, vì nó là chướng ngại trong cuộc tình duyên của đôi ta. Em cứ nhắm mắt đi cho anh hạ thủ, em không có tội gì đâu cho dầu đối với lương tâm của em.
- Vô ích, đã trễ quá rồi!
- Sao lại trễ em. Em yêu anh mà chỉ vì còn nó. Một khi nó trôi lênh bênh trên sông Cần Giờ nãy rồi, thì ta sẽ xuôi chèo mát mái với nhau.
- Trễ quá rồi. Anh mà hạ sát Nam hồi chiều chắc *tôi* cũng chẳng cho. Nhưng nếu lỡ như thế thì *tôi* cũng còn có thể lấy anh được, còn bây giờ thì...
- Thì sao?

Sơn lo lắng vì thấy Lệ không xưng em nữa, mà chỉ xưng tôi thôi.

- ... thì đã trễ như tôi đã nói. Anh đã lộ chơn tướng như Nam rồi.
- Lộ chơn tướng? Chơn tướng anh làm sao?
- Nó cũng hèn như chơn tướng của Nam vậy.

Sơn rụng rời thả rơi thanh sắt cầm tay.

- Hèn, anh hèn ?

- Phải. Nếu anh giết Nam trong một chiến đấu oanh liệt như bây giờ thì đó là chuyện khác. Đằng này, trước đó, anh đã âm mưu ám hại, ám sát Nam một cách không đường hoàng như người quân tử.

- Tôi ám sát Nam?

Tới phiên Sơn cũng xưng *tôi* trả lại tiếng *tôi* của Lệ.

- Phải, anh ám sát Nam, nhưng ám sát hụt. Tôi hỏi anh tại làm sao mà ván lót trong cầu tiêu lại bị mở con vít? Tôi bước vào đó là bị sụp hầm, cả ba tấm ván đều di động như cái đu đòn bầy.

Sơn tái mặt đi, thả rơi mình xuống sàn gỗ. Thì ra Lệ đã biết. Hèn chi nàng không hề trả lời lầy nuột tiếng khi Sơn nhảy theo vót nàng, lúc nàng sụp cầu tiêu.

Quả Sơn có gài bẫy để cho anh chàng không biết lội té xuống nước mà chết luôn. Như thế ổn hơn, Lệ và pháp luật có thể tin rằng đó là tai nạn rủi ro.

Rủi quá là người chột bụng lại ngủ quên, còn người đáng lý không dám ra lại bị sụp hầm.

Số là Lệ lo lắng quá nên bị chứng buồn tiểu tiện láo nên mới lọt vào bẫy của Sơn.

Giây lâu Sơn mới nói được, giọng ngượng nghịu:

- Cho dầu thế, tôi cũng không đến đổi hèn như đứa giành thùng.
 - Y như nhau. Nam còn tha thứ được hơn anh vì hẳn bị bản năng tự tồn sai khiến. Còn anh, sao anh không đánh nhau đường hoàng với người ta mà lại làm chuyện mờ ám như vậy.
 - Tốt! Cô sẽ làm vợ thằng giành thùng Tốt lắm!
 - Tôi sẽ không làm vợ ai cả. Tôi chán bọn con trai các anh lắm rồi. Các anh giành thùng, giành ăn trong cơn nguy, y như con thú. Các anh chết vì một người đàn bà, các anh giết nhau vì một người đàn bà, tròi ơi, vô lý và trẻ con hết sức! Lại giết nhau một cách ám muội nữa!
- Ngày mai, tôi sẽ quá giang ghe thương hồ mà đi riêng một mình, và không bao giờ gặp các anh nữa.

Bấy giờ đã ba giờ khuya. Ghe ai qua đó, và để đỡ buồn ngủ, một anh bạn chèo ghe hát lên rằng:

Hò... ơ...

*Đèn Cần Giờ đêm đêm sáng tỏ,
Ghe lớn, ghe nhỏ nhìn thấy rõ- mà vào,
Biết ai lòng dạ thanh cao...*

Không bao giờ câu hò chèo ghe ấy lại thấm thía nơi lòng Lệ bằng đêm nay. Và ngọn đèn Cần Giờ soi sáng đêm trường từ mấy mươi năm rồi, hôm nay lại soi sáng cả lãnh vực sâu thẳm nhút của lòng người.

